

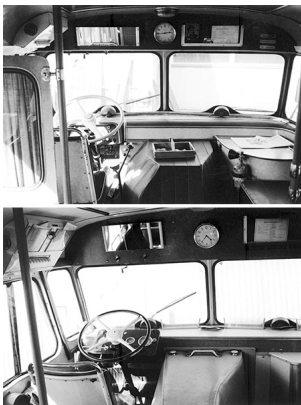

Kuvan autossa on tosin ruotsinmaalaiset rekkarit, mutta muotoilussa riittää yhä kummastelemista - vai tulisiko sanoa ihastelemista. Auton kyljessä lukee vihjetekstinä mallinimi "Strada". Tiedän, että Olli Blomberg esim. laulaisi tiedoillaan minut häpeäpaaluun, mutta puolustaudun yhdellä: olen tallentanut nämä Heikki Vainikaisen kuvat vuosia sitten. Ellen olisi, ei syntyisi edes mahdollista tiedon jättäisten kaksintaistelua.

Heikot merkit tapaavat työurallaan sortua. Ne muutamat 4-6, vahvoina henkiin jääneet, kuten Volvo, Mersu, Scania jne. täyttävät aika yksinään ihmisten muistilokerot. Näistä "heikoista" löytyy esim. heikoimmin kuvia. Ei sellaisen auton äärellä viitsitty aina otattaa itsestään edes valokuvaa. Täysin unohdettuja ei ole vaikea mainita: mm. IFA, Krupp, Fiat, OM, Skoda (bussit), Saviem tai REO. Listaa riittäisi.

Harvinaisen tai vain heikosti huoltoa saaneen auton elvytys on moninkertainen vaiva. Silti suuri yleisö tapaa kulkea mykkänä entisöinnistä valmistuneen sellaisen ohi. Innostuksen punaväri palautuu kasvoille vasta, kun taas ollaan sen miljoonasti tutun Volvon, Mersun tai Scanian" äärellä.

Moinen käytös on inhimillistä, muttei reilua. Eikö jo olisi aika kehittää jonkinlainen erikoispalkinto tai huomioiduksi tulemisen lisätapa kannustamaan heitä väheneviä, jotka enää viitsivät entisöidä "vastatuuleen"?

Pari Heikki Vainikaisen, Hämeenlinna, aikoinaan hyvällä ajatusennakolla ottamaa hyvälaatuista sisäkuvaa. Hänkään ei tullut merkinneeksi kuvan taakse mistä autosta kuva on, mutta olisiko kaksipuolaisella valkoisella ratilla ohjattu ehkä Sisu tai Vanaja? Nelipuolaisella mustalla ratilla ohjattu lienee ollut joku brittimerkki? Muistan kirvelevän hyvin erään tapauksen noin 4-5 kesän takaa. Taavetin tai Miehikkälän sivumaisemista oli raahattu pusikkoon jäänyt bussi ihmisten ilmoille. Olihan se bussi toki ruostevaivainen, mutta sen sisusta oli yhä aivan rikkomaton. Auto "varastoitii" kai "väliaikaisesti" erälle autiolla tienvarsipihalle. Ajoin siitä ohi 3-4 viikkoa myöhemmin. Tuttu juttu: mikä vähänkään oli auton sisällä ollut ehjää - ei ollut enää. Sivistyskansa Suomen "Herranlahjat" olivat toimineet.

Kuka tällaisenkin rakentamisen viulut maksoi? Ja mihin koko idealla pyrittiin? Veikkaan törkeästi että tämäntyyppisten nyhky- sosiaalisten autojen hyötykäyttö jäi vähiin ajoihin ja vuosiin. Seuraava vaihe lienee ollut lannanhajuinen hevostenkuljetusauto tms. ja pian perään metsänreunaan unohdus?

Autoa josta tämä sisäkuva aikoinaan otettiin, pidettiin aikoinaan (1956-62) suomalaisen linja-auton rakennustaidon mestarinäytteenä. Auton alusta ja tekniikka oli USA- Ford autoa, kone suurin (lue: nopein) mahdollinen Ford V8. Bussin oli tarkoitus aloittaa nopea pikayhteys välille Helsinki-Leningrad ja matkustajia viihdytettiin mm kuvan TV- näytöllä. Tuusulan seudun Herranlahjat saivat rauhassa pilkkoa auton atomeiksi noin 10 vuotta myöhemmin - kenenkään estämättä, kenenkään tuhosta piittaamatta. Eihän se ollut edes ”Kaania tai Volvo”.

Heikki Vainikaisen ikuistamia kuvia turkulaisen linjayhtiön busseista. Kaikkien alustana lienee ollut Sisu, mutta kovin ovat nokkien muodot erilaisia. Edesmennyt, arvostamani Paavo Lammer saattaisi nuhdella tietämättömyydestäni, mutta kumpi tässä on viime tinkaan tärkeintä, viisastella jälkeinpäin muotoilun yksityiskohdista, vai esittää kysymys: olisiko joku ollut talteenpanon arvoinen?

Kuva on jostakin autonäyttelystä Suomessa. Tämä Bedford ”Blitz” tuskin jäi Suomeen. Eihän nyt Suomen lain mukaan saanut edes haaveilla tuonkaltaisesta ”kioskiautosta”, pfui sentään. Epäterveellisesti myytyä roskaruokaa tms. siinä olisi kai haluttu tarjoilla, eihän nyt sentään puhtaassa Suomessa. Saati tuo rattikin, niin väärällä

puolella. niin väärällä. Mutta miksi se raahattiin tänne edes esiteltäväksi?

Tampereella liikennöinyt bussimerkki, joista ehkä 5% ”alan harrastajista” on enää edes tietoinen. Ranskassa tehty Floirat, vuosimalliltaan 1948 (?) oli Tampereen kaupunkibussi, kerran HF-183 kilvissä. Kyljistä erottuu sisäinen järjestysnumero 195. Ei se mikään laadukas tuote kai ollut ja se lienee romutettu vain muutamat vuodet ajettuna. Eli hätähuutoa sen pelastamiseksi ei hyödytä enää virittää. Tästä ainoasta käyttöni saamastani kiitän Tampereella asuvaa Janne Jokea. Toki tuollaisen lahoamattomana säilyttäminen olisi ollut vaativa juttu. Mutta kuvitelkaamme että se olisi säilynyt. Veikkaatko, ettei näytöstilaisuuksissa kyytiin pyrkijöitä riittäisi? Satun tietämään, että pelkkä tämän ajolaitteen ”ääntely” oli muistiin juuttuvaa tasoa.

Joku pystynee muistelemaan ehkä samaa: tällainen USA-muotoiltu aito neukkututuote toimi joskus 1950-60 luvuilla Konela Oy:n henkilökunnan bussina linjalla Helsingin keskusta- Helsingin Lauttasaari. Niittikorinen, moottori takana, joku ZIS tai ZAS se taisi olla. Sitten, yllättäen se häipyi. Kunnes aivan muuta vanhaa autoa etsiessäni löysin sen Nummi-Pusulän taajama-alueelta ja otin tuolloin tämän kuvan. Siellä se toimi ilmeisesti oto. kanalana. Kun 2-3 vuotta sitten uusin matkani toivein, että saisi jonkun innostumaan auton pelastamisesta - se oli romutettu pois silmistä. Siis jolloinkin 2004 ehkä? Saisihan noita jälkituontina vielä vaikka Virosta? Ehkä, ehkä ei. Olisi yhtäältä edes väliä? Takana janoinen ja epävarma bensakone(?) eikä luontevaa käyttöä? Mutta säästettynä se olisi ollut, yhtä kaikki, ainoa tänne uutena tuotu!